

VI MULGI MÄLUMÄNG III ETAPP
HOLSTRE MAGASIAIT, PAISTU KIHELKOND
16.01.2019

I POOL

1) TÄHELEPANU! VIDEO! (Kaire)

<https://www.youtube.com/watch?v=O29K4iusqig> al. 7.48

Mis aastal avati Paistus valla päevadel (kolmas) Mulgi kuju?

Vastus: aastal 2008

2) MULGI KEEL (Alli)

Sõna „*määrus*“ om Eesti keele seletavan sõnaraamatun JURIIDILSELT: täidesaatva võimu poolt väljaantav seadusest madalam õigusakt ja keeletäenduslikult omadussõna või määrsõna laiend, mulgi keelen om sii aga eri tähendusege - mida sii tähendep?

Vastus: See on määre või võie. Võip ka „*määrüs*“ ütelde.

3) VILJANDI VALD (Piia)

Kes on see Viljandi vallast Surva külast Mursi talust pärit riigimees, kelle 150. sünniaastapäeva tähistati Viljandi vallas 22. detsembril 2018 tema sünnikohas Mursil mälestushetkedega ja suurmehele pühendatud meenutuspäevaga Kalmetu Koolis?

Vastus: Jaan Tõnisson (22.12.1868 – 1941?)

Allikas: <https://www.viljandivald.ee/viljandi-valla-teataja-2018>



4) MULGI VALD (Annely)

On alanud jälle kandidaatide esitamine Viljandimaa Vapimärgile. Seni on seda märki välja antud 16 tublile Viljandimaa tegijale. Seda Eesti Vabariigi 85.aastapäevaks välja antud märki on omistatud ka ühele Mulgimaal ilma teinud mehele, kelle üht suuremast tööst saame rõõmu tunda senini. Kes on see 2004.a. märgi saaja?

VASTUS: Kalev Raave HALLISTE koguduse ja kiriku taastajale

5) TÕRVA VALD (Anne)

Millise sõja ning sellele järgnenud rüüstamiste, näljahäda, hall- ja kõhutõve tagajärjel olevat jäänud Helme kihelkonda alles ainult 7 inimest?

Vastus : Põhjasõda 1700-1710

Allikas: <http://www.folklore.ee/pubte/ajaloolist/helme/helme.html>

6) SPORT (Enno)

Eelmise aasta septembri neljandal nädalavahetusel peeti esimest korda ajaloos Viljandi järvel Eesti sõudmise meistrivõistlused.

Kes tuli Viljandi järvel peetud Eesti meistrivõistlustel meistriks meeste ühepaadil?

Vastus: *Kaspar Taimsoo. Tugevat konkurentsi pakkus talle Narva noor-meis Mihhail Kuštein*

7) VARIA (Piia)

Millise kihelkonna rahvarõivad on pildil?

Vastus: **Viljandi kihelkond – Viljandi naine 19. sajandi teisel poolel**

Allikas:

<http://www.rahvarõivad.folkart.ee/rahvarõivad/louna-eesi/viljandi/viljandi-naine>



8) EESTI SADA (Annely)

Täna me ei kujuta oma elu ette ilma ID kaardita. Esimesed ID kaardid väljastati 2002.aastal ja esimesed 10 edastati erinevatele Eesti muuseumitele. Järgmised 174 aga anti pidulikult üle 28. jaanuaril 2002. Kes olid need kaks esimest inimest (abielupaar), kes said Eesti ID kaardi omanikeks esmajärjekorras?

Vastus: **Arnold ja Ingrid Rüütel**

9) LÄTI SADA (Enno)

"Baltajs dzidrais" on kahtlemata kuulsam Baltimaadest pärit õunasort. Esimesed teated sellest on pärit Riiast Waagneri puukoolist. Seal jõudis sort 1850. aastal Prantsusmaale, hiljem teistesse riikidesse. Veneekeeles on selle sordi nimi "Papirovska".

Mis nimega tunneme meie seda õunasorti?

Vastus: *Valge klaarõun.*

10) PILDIVOOR (Anne)

Kus asuvad pildil olevad varemed?

Vastus: **Helme ordulinnuse/lossivaremed 1912**



http://entsyklopeedia.ee/meedia/helme_kihelkond/helme_lossivaremed_191

11) MULGI KULTUUR (Alli)

Neil sõnadel om Mulgimaal midagi ütist – mida nii tähendeve?

Kirbu, Kärkse, Lambasilmä, Karukäpä, Libligu, Ua, Maasigu, Vahtrelehe, Lumeelbe, Saeamba, Lavvajala, Sädeme

Vastus: Nii om kik kindakirju nime Mulgimaal!

II POOL

12) MUUSIKA (Kaire)

https://www.youtube.com/watch?v=zGPqe_Wb4Yw

Kuulete mängimas Lõõtsavägilaste laulu „Kui laubä õhta jõudis“, mis on Raadio Elmari aasta laul 2018! Mina küsin aga.. mitu aastat on möödunud esimesest koosmängimisest?

Vastus: Ansambel Lõõtsavägilased on loodud 2013. aasta detsembrikuus (ansambli sünnipäev on 29. jaanuar 2014 kuna siis toimus meie esimene ametlik proov)- ehk 5 aastat

13) MULGI KEEL (Alli)

Pane ümmer kiräkiilde „, Karuravva olevet viidrege ollu!“

Vastus: Karurauad olevat vedruga olnud.

14) VILJANDI VALD (Piia)

Milline kaitsealune ala algse territooriumiga 7800 ha, loodud 1992. aastal asub Viljandi valla territooriumil?

Vastus: Loodi looduspark

Allikas: https://et.wikipedia.org/wiki/Loodi_looduspark

15) MULGI VALD (Annely)

Liis Tarbe pälvis oma töö eest sisearhidektide aastapremia. 21. kandidaadi ja töö hulgast valiti just see kontor aasta parimaks tööks. Kus Mulgimaal asub see renoveeritud ilus kontor?

VASTUS: Mulgi vallas Hallistes Kulla Leerimaja

16) TÕRVA VALD (Anne)

Praegune Helme kirik, endine vennastekoguduse palvemaja, ehitati luterliku pastori Karl Schubbe toetusel. Kiriku ehitamiseks andis loa Helme mõisnik G. von Rennenkampff. Hoone pühitsemine toimus 15. novembril 1847. Krundi eest maksis vennastekogudus Helme mõisale rendiks....?

Mida maksis vennastekogudus Helme mõisale rendiks?

Vastus :Ühe kapsapea aastas

Allikas: <http://viljandi.praostkond.eelk.ee/kogudus.php?id=21>

17) VALIKU KÜSIMUS (Enno)

Kelle või mille kaasaviimiseks korraldasid Läti aladel elanud rahvad siia muinas-aja lõpus rüüsteretki?

- a) Õlle b) Hobuste c) Naiste

Vastus: Hobuste

18) VARIA (Piia)

Alles olid uusaasta vastuvõtmise pidustused ja avati ohtralt vahuveinipudeleid. Tavalise pudeli avamise asemel võib seda teha väga efektselt. Kuidas avatakse vahuveinipudel kui selle kohta öeldakse SABAGE?

Vastus: Vahuveinipudel avatakse mõõga või saabliga pudeli kaela maha löömisega.

Avamisviis on alguse saanud Napoleoni ratsaväest.

Tänapäeva vahenditest on seda võimalik teha ka tugevama kokanoaga.

Allikas: <https://joogikultuur.ee/efektsed-votted-vahuveini-serveerimiseks>

19) EV100 (Annely)

Temalt on tulnud meie aedadesse ja toidulauale tomaisordid KOIT, VISA, ERK, VILJA, MATO, aedhernesordid LOOMING ja TASUJA, aeduba VAIA. Ta on osalenud ka nelja marjasordi aretus töös

Kes on see viljakas Eesti sordiaretaja?

Vastus: Valve Jaagus 1920-1995 , tuntud sordiaretaja, Eesti kartuli isa Julius Aamisepa tütar

20) MULGI KULTUUR (Alli)

Siin on kolm mulgikiilset käonimege taime. Pane pilte numbre õige nime manu!

KÄOKALDSA –

KÄORÜGÄ –

KÄOKÜBÄR-



Vastus: Käokaldsa – nurmenukk, käorügä – karusammal, käokübär – suureõieline kellukas

21) ESE (Enno)

Mis ese see on või milleks seda kasutatakse?

Vastus: Jahipüssi kuulide valmistamiseks

22) MOSAIIK (Anne)

Kes on pildil?

Vastus: Monika-Evelin Liiv, Tõrvast pärit metsosopran

